Lietas Nr. C20305015
Lietas arhīva Nr. C-1018-16/6

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Liepājā 2016.gada 27.aprīlī

Liepājas tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis A.Lapiņš
ar sekretāri D.Majuru
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /nosaukums/" prasībā pret SIA /Nosaukums A/ par parāda EUR 4186,64 piedziņu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 28.decembrī prasītājs /nosaukums/tiesā cēla prasību pret atbildētāju SIA /Nosaukums A/ par parāda EUR 4186,64 piedziņu, prasība pamatota uz Civillikuma 1587., 1756., 1759., 1765., 2004., 2021.pantu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2014.gada 23.aprīlī starp pusēm noslēgts pirkuma līgums Nr.5/2014 par [..] preču pirkšanu, atspoguļojot šo vienošanos attiecīgajā preču pavadzīmē. Saskaņā ar līguma 3.4.punktu pircējs apņēmās apmaksāt saņemto preci 30 dienu laikā no preces pieņemšanas dienas. Ar 2014.gada 9.jūlija pavadzīmi Nr. PLA 148169 atbildētājam tikusi pārdota prece EUR 3464,04 vērtībā. Par preces apmaksas termiņa kavējumu, pircējs apņēmies maksāt līgumsodu 0,2% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas par katru nokavēto maksājuma dienu, taču kopsummā ne vairāk kā 10% no pamatparāda summas (Civillikuma 1716.panta trešā daļa). No 2014.gada 17.augusta līdz 2015.gada 23.novembrim atbildētājs, saskaņā ar minēto pavadzīmi par saņemto preci, nav samaksājis kopsummā EUR 3464,04. Tādēļ par nokavējuma dienām prasītājs aprēķinājis līgumsodu EUR 346,04 un arī likumiskos nokavējuma procentus EUR 376,20 apmērā. Līdz ar to prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja parādu par pārdoto preci EUR 3464,04, līgumsodu EUR 346,40 un likumiskos nokavējuma procentus EUR 376,20 apmērā.

Atbildētājs paskaidrojumus, kā paredzēts Civilprocesa likuma 148.pantā, nav sniedzis (lietas 16.lapa).

Uz tiesas sēdi prasītāja pārstāvis neieradās nezināmu iemeslu dēļ. Prasītājam savlaicīgi likumā noteiktajā kārtībā tika paziņots par lietas izskatīšanas laiku un vietu. Prasītājs nav darījis zināmu tiesai, ka prasību neuztur, līdz ar to lieta izskatāma bez viņa klātbūtnes uz prasības pieteikumā norādītiem pamatiem un apstākļiem.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nebija ieradies, lai gan par lietas izskatīšanas vietu un laiku informēts likumā noteiktā kārtībā, 2016.gada 4.martā nosūtot tiesas pavēsti uz atbildētāja juridisko adresi, ievērojot Civilprocesa likuma 56.panta sesto daļu. Tiesai nav ziņu par atbildētāja neierašanās iemesliem, pavēste kā neizsniegta nav saņemta atpakaļ tiesā. Atbildētājs nav informējis tiesu par juridiskās adreses maiņu, līdz ar to, saskaņā ar Civilprocesa likuma 58.panta pirmo daļu un $56.^1$ panta pirmās daļas 3.punktu, uzskatāms, ka par lietas izskatīšanu paziņots. Tiesa atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez puses piedalīšanās, jo nav konstatēti Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā minētie lietas izskatīšanas atlikšanas juridiskie iemesli.

Atbilstoši Civilprocesa likuma $208.^1$ panta pirmajai daļai, tiesa secina, ka lietā taisāms aizmugurisks spriedums, tā kā atbildētājs lietā nav sniedzis paskaidrojumus, nav ieradies uz tiesas sēdi, nepaziņojot neierašanās iemeslus tiesai.

Motīvu daļa

Novērtējot tiesas sēdē lietā iesniegtos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, katrai pusei jāpierāda fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus un iebildumus. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 10.pantu, puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā. Ievērojot Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

2014.gada 23.aprīlī starp pusēm noslēgts pirkuma līgums Nr.5/2014 par [..] preču pirkšanu (lietas 8.lapa). Ar 2014.gada 9.jūlija pavadzīmi Nr. PLA 148169 (lietas 11.lapa) pierādīts, ka atbildētājam tikusi pārdota prece EUR 3464,04 vērtībā, par ko liecina puses parakstītā pavadzīme. Tiesa nodibina, ka pušu starpā notikusi vienošanās pēc Civillikuma 2002.panta noteikumiem par pirkuma līgumu, jo viena puse apsola otrai par norunātas naudas summas samaksu atdot zināmu lietu vai tiesību.

Civillikuma 2004.pants nosaka, ka pirkuma līgums uzskatāms par noslēgtu, kad abas puses vienojušās par pirkuma priekšmetu un maksu. Tiesa atzīst, ka prasītājs ar minēto pavadzīmi ir pierādījis pamatparāda EUR 3464,04 apmēru.

Prasītājs aprēķinājis līgumsodu EUR 346,40 par laika periodu no 2014.gada 17.augusta līdz 2015.gada 23.novembrim, nosakot tā apmēru 10% apmērā no pamatparāda.

Civillikuma 1716.pantā noteikts, ka līgumsods ir pametums, ko puse uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā. Atbilstoši Civillikuma 1717.pantā noteiktam, līgumsoda apmēru nosaka līdzēji. Tiesa konstatē, ka līgumsods 0,2% apmērā no laikā nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu bijis pielīgts pušu noslēgtā līguma 4.2.punktā.

Ņemot vērā, ka atbildētājs nav iesniedzis tiesai pierādījumus par pamatparāda samaksu, kas izriet no noslēgtā preču pirkuma līguma, tiesa atzīst, ka prasītājam ir tiesības prasīt līgumsoda samaksu saskaņā ar atbildētāja uzņemtām saistībām un Civillikuma 1716. un 1720.pantā ietverto regulējumu par kreditora tiesībām prasīt līgumsoda samaksu nokavējuma gadījumā. Judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka tiesiskajās attiecībās sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu par vispārēju principu atzīstams soda samērīguma princips, un jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu, izvērtējot konkrētos lietas apstākļus, ir izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civillikuma 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem (sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 21.aprīļa spriedumu lietā Nr. SKC-113/2010). Šobrīd, uz lietas izskatīšanas dienu, likumdevējs ir izvērtējis līgumsoda samērīgumu un piemērošanu līgumattiecībās, Civillikuma 1716.panta trešajā daļā atzīstot, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10% no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Prasība celta arī par nokavējuma likumisko procentu EUR 376,20 piedziņu.

Atbilstoši Civillikuma 1753.pantam, ar procentiem saprotama atlīdzība, kas dodama par naudas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar to daudzumu un lietošanas ilgumu. Civillikuma 1765.panta otrajā daļā noteikts, ka likumisko procentu apmērs par tāda naudas parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība noīgta līgumā par preces piegādi, par pirkuma vai pakalpojuma sniegšanu, ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes (1765.p.3.d.) gadā, bet līguma attiecībās, kurās piedalās patērētājs, seši procenti no simta gadā. Pamatlikme mainās katru gadu 1.janvārī un 1.jūlijā. Latvijas Bankas noteiktā procentu pamatlikme no 2014.gada 1.jūlija tā bija 0,15% gadā un no 2015.gada 1.janvāra tā ir 0,05% gadā. Ievērojot minēto, likumisko procentu apmērs no 2014.gada 1.jūlija bija 8,15% gadā, un no 2015.gada 1.janvāra bija 8,05% gadā.

Saskaņā ar Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punktu, parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, ar līgumu, vai arī pēc parašas. Saskaņā ar Civillikuma 1763.panta 1.punktu, procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Tiesa atzīst, ka atbildētājam bija jāievēro pavadzīmē noteiktā samaksas veikšanas kārtība un termiņš, lai izvairītos no nokavējuma procentu maksāšanas pienākuma. Atbildētājs nav veicis pavadzīmes samaksu noteiktajā termiņā, pieļaujot nokavējumu, kas dod tiesības prasītājam pieprasīt likumiskos nokavējuma procentus. Tiesa nekonstatē tādus apstākļus, kas atbilstoši Civillikuma 1657.pantam, būtu vērtējami kā pamats atbildētāja atsvabināšanai no nokavējuma sekām.

Lietā nav arī strīda par to, ka iepriekš minētā parāda atdošanas termiņa nokavējums iestājies 2014.gada 17.augustā, atbilstoši iepriekš minētā līguma 3.4.punktā noteiktajam. Atbildētājs nav izmantojis savas civilprocesuālās tiesības, pamatotus iebildumus pret celto prasību nav cēlis, kā arī pierādījumi par parāda samaksu tiesai nav iesniegti.

Šādos apstākļos no atbildētāja par labu prasītājam piedzenams parāds EUR 3464,04, līgumsods EUR 346,40 un par laika periodu no 2014.gada 17.augusta līdz 2015.gada 23.novembrim likumiskie nokavējuma procenti EUR 376,20 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, no atbildētāja par labu prasītājam piedzenama valsts nodeva EUR 402,21 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu no atbildētāja par labu valstij piedzenami nesegtie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 0,63 apmērā par pasta pakalpojumiem, saskaņā ar VAS „Latvijas Pasts" pasta pakalpojumu tarifu.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādējādi tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja 6% gadā no nesamaksātā pamatparāda.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1} pantam atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189., 190., 193., 195., 199., 204.^{1}, 208.^{1} un 208.^{2} pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt un piedzīt no SIA /Nosaukums A/ par labu /nosaukums/" parādu EUR 3464,04 (trīs tūkstoši četri simti sešdesmit četri *euro* un četri centi), līgumsodu EUR 346,40 (trīs simti četrdesmit seši *euro* un četrdesmit centi), par laika periodu no 2014.gada 17.augusta līdz 2015.gada 23.novembrim likumiskos nokavējuma procentus EUR 376,20 (trīs simti septiņdesmit seši *euro* un divdesmit centi) un tiesas izdevumus EUR 406,91 (četri simti seši *euro* un deviņdesmit viens cents) apmērā.

Atzīt /nosaukums/" tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Piedzīt no SIA /Nosaukums A/ par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 0,63 (sešdesmit trīs centi) apmērā. Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami - saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316; saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV22; Konta Nr./konta numurs/; maksājuma mērķis – kods 21499, procesa dalībnieka personas dati.

Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš ir desmit dienas no tā spēkā stāšanās dienas.

Prasītājs spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā divdesmit dienu laikā Kurzemes apgabaltiesā, sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā, bet atbildētājs 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgs iesniegt tiesai, kura

taisījusi aizmugurisku spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnesis A.Lapiņš